

Mensen zijn géén individualisten

DOOR LIES VAN RIJSSEN

Hij is hartstochtelijk pleitbezorger van solidariteit in ons pensioenstelsel maar ook van de geestverruimende werking van goed eten en reizen. Financial Investigator sprak met Henk van Drunen, Directeur Pensioenfonds ANWB.

'Ik had bij ANWB Media, de uitgeverij van ANWB, een grote reorganisatie afgerond, met de introductie van digitale diensten. Pensioenen vond ik al interessant toen ik directeur HRM was. De ANWB-hoofddirectie en de fondsvoorzitter kenden mijn opvatting dat ook bij het ANWB-pensioenfonds een strategie- en toekomstvraagstuk speelde. In 2014 mocht ik het fonds gaan runnen en het strategievraagstuk oppakken. Ons fonds is niet heel groot maar ook niet heel klein. De cash flow is positief, we staan niet met onze rug tegen de muur. Toch is het niet vol te houden het fonds in de huidige vorm voort te zetten. Gaan we zelf door, maar anders? Kiezen we voor een apf of aansluiting bij een bpf? Dat zoeken we nu uit. De druk op een kleiner fonds is altijd relatief groot. Governance-vraagstukken zorgen voor een blijvende werkdruk. Kernvraag is of de regeling nog dicht bij de medewerkers staat. Voor sommige bedrijven is het antwoord op zo'n vraag volmondig ja, maar onze regeling is op de keper beschouwd wel een dure, maar geen onderscheidende arbeidsvoorwaarde. Het is een standaardregeling. Wij moeten dan zorgen dat we dat standaardproduct zo goedkoop mogelijk aanbieden, want dat zorgt voor een beter pensioenresultaat. En we kunnen straks makkelijker meebewegen met een nieuw pensioencontract. We hebben de deelnemers geraadpleegd. Juist jongeren bleken vrij behoudend: zij willen overwegend de huidige uitvoering handhaven. Gepensioneerden en oudere deelnemers hebben echt een band met de onderneming, maar hen gaat het vooral om het pensioenresultaat. Dat kan een andere partij ook leveren en misschien goedkoper.

Mooi aan Nederland vind ik dat maatschappij, sector en politiek hier voortdurend met elkaar in gesprek zijn om te zorgen dat wetgeving in principe passend blijft.

Ik zit hier niet voor mezelf maar om de juiste dingen te doen voor alle belanghebbenden. Nou ja, ik zit hier ook omdat ik pensioen leuk vind. Het is heel inhoudelijk werk waar complexe dingen langskomen. Wij gaan nu na of onze sterftegrondslagen nog passend zijn. Dan kom je in ingewikkelde actuariële discussies terecht. Ik bemoei me ook graag met het beleggingsbeleid. Hoe ga je om met scenario's en uitkomsten? Je bent voortdurend in gesprek met adviseurs en uitvoeringspartijen die op een hoog professioneel niveau opereren. Tegelijkertijd krijg ik hier deelnemers op bezoek, vaak echtparen. Dan gaat het over hun huishoudboekje. Maar grote wereldproblemen, de gevolgen van een eventuele handelsoorlog tussen China en Amerika, kunnen deze mensen wel raken. Van die veelomvattendheid een simpel verhaal maken om deelnemers te kunnen uitleggen waarom er geen indexatie is, is een uitdaging. Onze belanghebbenden zijn heel divers, we hebben te maken met vier werkgevers: ANWB, Unigarant, Logicx en Medical Air Assistance, je weet wel, van die helikopters. Helikopterpiloten mogen daar tot hun zestigste werken terwijl wegenwachters heel lang op de weg blijven maar wel een slijtend beroep hebben. Je wilt dat er voor iedereen genoeg geld in de pot zit. Als ze eerder willen stoppen, moeten ook zij met opgeheven hoofd het pand kunnen verlaten. Maar onze mogelijkheden daarvoor worden beperkter, de fiscale ruimte wordt steeds kleiner en de pensioen- en AOW-leeftijd gaan door de stijgende levensverwachting omhoog.

Dat we solidair zijn en pech- en gelukgeneraties liefst voorkomen, vind ik een groot goed van ons pensioenstelsel. De meeste mensen hebben niet de discipline of kennis om hun financiële toekomst goed te regelen. Hun pensioen interesseert ze eigenlijk niks totdat het te laat is. Als het dan wél goed geregeld blijkt, zijn ze daar blij mee. Mijn eerste leaseauto wilde ik graag inruilen voor extra pensioen. Dat was financieel neutraal voor mijn werkgever. Het Witteveenkader stak er een stokje voor. Vrienden die ik hierover vertelde, begrepen me helemaal niet. Mensen zien vaak niet hoe duur pensioen is. Bijna niemand bedenkt dat

hij jaarlijks na pensionering misschien wel 'dertig keer zeventig procent van wat hij nu verdient' gaat ontvangen en wat een bak met geld dat is.

De onvrede over pensioen ontstaat deels omdat mensen niet begrijpen waarom het ene pensioenfonds wel en het andere niet indexeert. Terwijl iedereen het logisch vindt dat als het economisch minder gaat, het ook minder gaat met pensioenfondsen en omgekeerd. Zo zou pensioen moeten werken. Zo is het te volgen. Als je met elkaar in hetzelfde schuitje zit, ben je met elkaar solidair in die complexe toestand, zonder behoefte die volledig te doorgronden. Het raakt iedereen immers op dezelfde manier. Solidariteit kan zo draagvlak geven onder het systeem. Mensen vinden het raar dat wij, deskundigen, niet iets kunnen bedenken waarvan we met de hand op ons hart kunnen zeggen 'als je nu zoveel procent van je inkomen opzijlegt, kan je straks ongeveer doorleven zoals je gedaan hebt. Maar als het economisch tegenzit, wordt het wat minder'.

Wat ik waardeer aan ons huidige pensioenstelsel is dat we voor elkaar krijgen dat we geld opzij zetten voor onze oude dag, dat er heel veel mensen in het systeem meedoen – eigenlijk zou iedereen moeten meedoen – en dat we fundamentele veranderingen, zoals de stijging van de levensverwachting, inrekenen. Daardoor blijft zo'n stelsel werkbaar. Ik heb er vertrouwen in dat we voor het nieuwe probleem dat niet alle mensen hun werk tot die verhoogde pensioenleeftijd kunnen volhouden, ook weer een oplossing vinden. Mooi aan Nederland vind ik dat maatschappij, sector en politiek hier voortdurend met elkaar in gesprek zijn om te zorgen dat wetgeving in principe passend blijft. De polder biedt gelegenheid om bij te sturen. Als iedereen voor zichzelf moet zorgen, maar mensen doen het niet, zegt de samenleving dan 'ga jij maar op een trailerpark wonen'? Nee! In zo'n samenleving wil ik ook niet oud worden.

We laten het als pensioenwereld over ons heen komen dat bepaalde mensen roepen dat solidariteit achterhaald is. Jij komt zeker nooit buiten, denk ik dan. Want staan we bij evenementen met zijn honderdduizenden individualistisch te zijn? Nee, we zingen allemaal mee met dezelfde popgroep, we discussiëren allemaal mee als er iets te bespreken valt. We zijn helemaal geen individualisten. Maar wij hebben onze pensioendiscussie wel enigszins laten kapen door mensen die die mening met aplomb neerleggen. Natuurlijk is de arbeidsmarkt veranderd, zijn loopbanen anders dan vroeger. Maar je kunt je pensioen meenemen. Ja, als mensen op hun veertigste zzp-er worden, hebben ze relatief te veel premie betaald en profiteren ze niet van de

Kernvraag is of de regeling nog dicht bij de medewerkers staat.

De onvrede over pensioen ontstaat deels omdat mensen niet begrijpen waarom het ene pensioenfonds wel en het andere niet indexeert.

Foto: Henk van Drunen

CV

2014 - heden	Directeur Pensioenfonds ANWB
2008 – 2014	Directeur ANWB Media
2002 – 2008	Directeur HRM ANWB
1999 – 2002	Vorbereiding functie directeur HRM
2001 – 2002	Manager Personeel en Organisatie divisie Hulpverlening
1999 – 2001	Manager Arbeidszaken ANWB
1995 – 1999	Manager uitgeefgroep ANWB Media
1992 – 1995	Hoofd ANWB Media
1982 – 1992	Journalistieke activiteiten (Hoofdredacteur Kampioen, ProMotor en Club J./freelance journalist/tekstschrijver, onder andere voor NRC Handelsblad, Trouw, Parool, Het Vrije Volk, diverse tijdschriften, waaronder ANWB-bladen)

Afbeelding: Woordwolkn.nl

relatief te lage premie die ze later zouden betalen als hun dienstverband intact was gebleven. Ze vergeten overigens dat werkgevers een fors deel premie uit de loonruimte betalen. Is de oplossing een eigen pot? Het is dan beter om zzp-ers ook in een pensioenfonds te laten deelnemen. Ook zij kunnen tegen onheil aanlopen en hun werk moeten staken. De meeste zzp-ers hebben momenteel niet meer dan een bedrijfsbus of een MacBook Air op hun balans. Daarmee financiert je geen pensioen, als het zover is.

Zorgeloosheid over later, als je geen verdien capaciteit meer hebt. Dát willen mensen van 'pensioen'. Individuele potten met zicht op je eigen geld klinkt prettig. Misschien werkt het, als mensen zien hoe zo'n pot meebeweegt met

Dat we solidair zijn en pech- en gelukgeneraties liefst voorkomen, vind ik een groot goed van ons pensioenstelsel.

economische ontwikkelingen. Maar ook dát vereist weer inzicht. En gaan mensen echt kijken? Hébben ze op het juiste moment wel handelingsperspectief, zoals dat zo mooi heet? Laten we blijven zorgen dat mensen gewoon pensioen opbouwen. Hoe meer we risico's delen, hoe beter voor iedereen. Dat pottenverhaal hebben we in een ingewikkelde technocratische discussie getrokken. Alsof je iemand die van muziek wil genieten, gaat uitleggen wat toonsoorten zijn.

Ik hou van koken. Voor God en iedereen die toevallig in de buurt is. Koken is zintuiglijk en gaat over geur, uiterlijk, proeven en voelen. Het is iets intiems, persoonlijks. Eet met mensen en ze ontdooien. Naast inspiratie komt er veel logistiek, timing en handwerk bij kijken. Een vriend en ik schreven ooit 'Koken voor je vrouw', met mooie gerechten die mannen snel kunnen maken en vrouwen lekker vinden. Ook bij haar gaat de liefde door de maag! Op mijn reizen leer ik dat de manier waarop wij naar de wereld kijken toevallig onze manier is, maar dat het ook heel anders kan. Een voorbijganger in Toscane wijst je de weg naar zijn restaurant om je een goede ervaring te bezorgen. Verantwoordelijkheid voor je groep werkt daar anders, al leidt dat voor ons soms tot onbegrijpelijke politieke verhoudingen.' «

Zorgeloosheid over later, als je geen verdien capaciteit meer hebt. Dát willen mensen van 'pensioen'.

Pensioen moet staan voor zorgeloosheid bij het einde van de verdien capaciteit.

Mensen zijn geen individualisten.

Solidariteit is goed voor individu en samenleving.

Begin op tijd met pensioen opbouwen.

Verplicht zzp-ers een pensioenvoorziening te treffen.